

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินเจ้าทรงค์การภายนอก ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการและครู
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู

สมมติฐานของการวิจัย

ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู แตกต่างกันไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2544 จากโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 67 โรงเรียน เป็นผู้บริหารจำนวน 67 คน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการจำนวน 67 คน และครู จำนวน 2,193 คน รวมทั้งสิ้น 2,385 คน สำหรับผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ใช้ประชากร สำหรับครูใช้การสุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง เทรจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 328 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างให้กระจายไปทุกโรงเรียนตามสัดส่วนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 462 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขึ้นโดยได้รับคำปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นการหาความเที่ยงตรงแบบ Face Validity แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนจักราชวิทยา อำเภอจักราช โรงเรียนหินตาดวิทยาคมและโรงเรียนห้วยแถลงพิทยาคม อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อยหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยทดสอบด้วย t -test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 หรือ มีค่า 1.75 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 55 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด โดยมีค่า t อยู่ระหว่าง 1.78 ถึง 6.44 และเมื่อหาความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามทั้งฉบับปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่น 0.9713

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยหารนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ลงนามหนังสือนำส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียน โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปจำนวน 462 ฉบับ และนัดหมายเก็บรวบรวมคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 447 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.75

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows และใช้สถิติวิเคราะห์ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

4.2 การวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้

บริหารฝ่ายวิชาการและครู ทั้งโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดอันดับความสำคัญ

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเมื่อพบความแตกต่างในรายด้านจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ่ กำหนดค่าสถิติ ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินจากองค์กรภายนอก ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อย 3 ด้านและระดับปานกลาง 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาลำดับต่ำสุด คือ ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก ด้านการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา ด้านการนำแผนประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ ด้านการวางแผนประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการศึกษาและการเตรียมการ เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏผลดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย 4 ด้านและมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุดคือ ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก ด้านการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา ด้านการนำแผนประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ ด้านการวางแผนประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการศึกษาและการเตรียมการ ตามลำดับ

1.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน และมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำ

คือ ด้านการตรวจสอบและพิทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก ด้านการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา ด้านการวางแผนประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการนำแผนประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้และการศึกษาและการเตรียมการ

1.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย 3 ด้านและมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุดคือ ด้านการตรวจสอบและพิทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก ด้านการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา ด้านการนำแผนประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ ด้านการวางแผนประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการศึกษาและการเตรียมการ ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน และมีบางประเด็นของแต่ละด้านที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ

2.1 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีนิเวศกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อให้บริการการจัดการเรียนการสอน

2.2 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและวางระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป็นลายลักษณ์อักษร และโรงเรียนนำคณะกรรมการบริหารโรงเรียนไปศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานและรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

3. ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินจากองค์กรภายนอก ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีดังนี้

3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ เกณฑ์ในการประเมินคุณภาพทางด้านการศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้ครูทำแต่ชิ้นงานไม่มีเวลาที่จะทำการสอน ควรมีการกำหนดเกณฑ์ที่แน่นอนและกำหนดเวลาที่ใช้ให้แน่นอน เห็นด้วยกับการประกันคุณภาพการ

ศึกษาเพราะเป็นการพัฒนาองค์กร ชัดชัดเจนในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา บุคลากรให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพศึกษาน้อย ตามลำดับ

3.2 เกี่ยวกับสภาพปัญหาที่พบในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการประกันคุณภาพและแนวทางปฏิบัติที่มีความชัดเจน อีกทั้งพื้นฐานของนักเรียน ชุมชน มีผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาและการจัดเก็บเอกสารไม่เป็นปัจจุบันและไม่เป็นระบบ

3.3 เกี่ยวกับแนวทางและวิธีการแก้ปัญหาจากการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ การจัดทำแผนให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ทราบแนวทางและวิธีปฏิบัติที่ตรงกัน ทุกคนต้องให้ความร่วมมือและมีความตระหนักในระบบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งนำกิจกรรม 5 ส. มาใช้

3.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาจากการเตรียมการรับการประเมินจากองค์กรภายนอกที่พบในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ การจัดเก็บเอกสารให้เป็นระบบเพื่อรองรับการประเมิน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและไม่มี ความชัดเจนในระบอบประเมินคุณภาพของการศึกษา

3.5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานด้านอื่นๆ ที่พบจากการเตรียมการเพื่อรับการประเมินจากองค์กรภายนอก ที่พบในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ การประเมินคุณภาพควรต่อยอดเป็นต่อไปไม่ใช่ทำเพื่อการปฏิรูป อีกทั้งไม่เห็นด้วยกับการจ้างบุคคลภายนอกมาตรวจสอบตัวเองเพราะต่อไปจะมีแต่การสร้างภาพจากเอกสารและสิ้นเปลืองงบประมาณมาก และการกำหนดมาตรฐานต้องดูที่ปัจจัยอื่นๆ ประกอบด้วยเช่น ด้านบุคลากร สถานศึกษา ชุมชนและสภาพแวดล้อม เป็นต้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินจากองค์กรภายนอกตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีประเด็นที่น่าสนใจสมควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการวิจัยปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครู ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นพดล เดชโยธิน (2540 : 128 – 131) ที่พบปัญหาการปฏิบัติ

งานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ตามนโยบาย 10 ประการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนา เอี่ยมสุวรรณ (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครูได้รับทราบกรอบนโยบายในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของกรมสามัญศึกษาร่วมกัน แต่ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมัธยมศึกษาเพิ่งได้เริ่มดำเนินการตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยกรมสามัญศึกษา (2542 ก : 23) กำหนดว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่สร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ มาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการ โดยกำหนดแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาไว้ 6 ขั้นตอน คือ การศึกษาและการเตรียมการ การวางแผนประกันคุณภาพการศึกษา การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา และการเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ สูงกว่าด้านอื่นๆ คือ ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพของสถานศึกษา โดยเฉพาะในประเด็นการเสนอรายงานผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพของหน่วยงาน ให้คณะกรรมการโรงเรียน ชุมชน และต้นสังกัดทราบอย่างละเอียด ทั้งนี้สาเหตุเนื่องมาจาก ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้ง 6 ด้าน เริ่มต้นดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในปีการศึกษา 2542 กิจกรรมหลายอย่างอยู่ระหว่างการดำเนินงานและอยู่ระหว่างการติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อเตรียมกำหนดมาตรการในการวางแผนปีการศึกษาต่อไป จึงทำให้ผลการดำเนินงานด้านนี้ขาดความชัดเจนและมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่นๆ ประกอบกับ หน่วยงานต้นสังกัดยังไม่จัดส่งตัวอย่างเครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพเพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนดำเนินการ (รัตนา เอี่ยมสุวรรณ, 2542 : บทคัดย่อ) ซึ่งกรมสามัญศึกษา (2540 ก : 7) เสนอว่า ในระบบการตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาจะดำเนินการตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานของตนเองทั้งระบบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ในขณะหนึ่งปีตามมาตรฐานการศึกษาและธรรมเนียมสถานศึกษา มีความก้าวหน้าหรือมีความสำเร็จเพียงใด เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาจัดการศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมีเขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวงทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวนติดตามและประเมินผลการพัฒนา

คุณภาพของสถานศึกษาด้วย โดยเขตพื้นที่การศึกษาจะทำหน้าที่ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม สนับสนุนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ขึ้นไปตาม มาตรฐานที่กำหนดไว้ ส่วนกระทรวงจะทำการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนา คุณภาพการศึกษาในภาพรวมของประเทศ จากการตรวจสอบดังกล่าวจะทำให้การประเมิน มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น ทำให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง แต่ใน ปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการ (2541 : 44 – 45) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การประเมินผลงานเป็น ส่วนสำคัญในการตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยการเปรียบเทียบผลงานที่เกิดขึ้นจริงจากการปฏิบัติงานกับผลตามจุดประสงค์และเป้าหมาย การประเมินจะช่วยให้ผู้บริหารทราบข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จ ข้อดี ข้อเสีย อีกทั้ง หมายถึงแนวทางในการปฏิบัติและแก้ไขการดำเนินงานจะมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ถ้าครูและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบและปฏิบัติ แต่ยังไม่เป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับเขตพื้นที่ การศึกษาที่อยู่ระหว่างการดำเนินงาน

สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา การ ศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ต่ำกว่าด้านอื่นๆ ได้แก่ ด้านการศึกษาและการเตรียมการ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ทุกคนให้ความสำคัญและเห็นว่ จำเป็นสำหรับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งยังเป็นการ สร้างความตระหนักและการยอมรับ ตลอดจนความร่วมมือด้านต่างๆ ที่จะทำให้ครู บุคลากรใน สถานศึกษาร่วมใจกันพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกรมสามัญศึกษา (2542 ข : 24 – 26) ที่ว่า กิจกรรมในขั้นตอนของการศึกษาและการเตรียมการเป็นส่วนสำคัญในระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาได้แต่งตั้งคณะทำงานศึกษาแนวคิด หลักการ ในการสร้างความตระหนักเห็นคุณค่าความสำคัญของระบบประกันคุณภาพการศึกษาพร้อมทั้ง กำหนดเป็นนโยบายของสถานศึกษาต่อไป

จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่า การศึกษาและการเตรียมการเป็นกิจกรรม พื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาโรงเรียนตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาที่โรงเรียนจะ ต้องปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย การตั้งคณะทำงาน การวางแผนระบบ การศึกษาวิเคราะห์แนวคิด และรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษา จนทำให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสัมฤทธิ์ ผลตามเจตนารมณ์ของนโยบายดังกล่าว (กรมสามัญศึกษา, 2542 ข : 28) นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับ สิปพนนท์ เกตุทัต (2540 : 208) ที่ว่า สถานศึกษาทุกระดับจะต้องมีกลไกในการ เตรียมการเพื่อระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและเพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทราบถึง หน้าที่ ซึ่งเป็นกลไกที่มีความชัดเจนสามารถตรวจสอบได้

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ จากผลการ วิจัยพบว่า ทั้งผู้บริหาร ผู้ตัวผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหานี้

แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สันติ สุธงษ์น้อย (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา ด้านกระบวนการ การจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารและครูโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนา เอี่ยมสุวรรณ (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและครู โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู ได้มองเห็นความสำคัญ และความจำเป็นของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพัฒน์ พรหมวัง (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ของครูโดยภาพรวม จำแนกตามสถานภาพของตำแหน่งและขนาดโรงเรียนในโครงการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน และอาจเนื่องมาจากผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและครู มีความตระหนักในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา จึงมีวิสัยทัศน์และมุมมองของการแก้ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน พร้อมทั้งให้คณะครูภายในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากขึ้น เช่น มีการประชุมชี้แจง การประชุมสัมมนาเพื่อจัดทำธรรมนูญโรงเรียนและมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จึงเกิดความรู้สึกว่ามีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนา เอี่ยมสุวรรณ (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าครูมีสถานภาพตำแหน่งต่างกันและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีสภาพการดำเนินงานไม่แตกต่างกันและไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพตำแหน่งกับขนาดโรงเรียนต่อสมรรถภาพปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา

3. การวิเคราะห์ข้อสังเกตและเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ที่ผู้วิจัยสอบถามกลุ่มตัวอย่างเป็นคำถามปลายเปิดพอสรุปได้ดังนี้

3.1 เกี่ยวกับคำถามปลายเปิดผู้ตอบแบบสอบถามได้ระบุปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ส่วนมากเห็นว่า เกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทำให้การปฏิบัติงานไม่มีความชัดเจน เกี่ยวกับข้อเสนอดังกล่าว อาจสืบเนื่องมาจากความไม่ชัดเจนของเกณฑ์การประเมินที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนากระบวนการประเมินให้ตรงตามสภาพจริงมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประเสริฐ

บุญฤทธิ์ (2536 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน เขตการศึกษา 7 บ่งชี้ว่ามีการปฏิบัติงานสูงสุด ในการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ได้แก่ การกำหนดเกณฑ์การปฏิบัติงานที่มีความชัดเจนเป็นรายลักษณะอักษร

จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่า สภาพแวดล้อมและปัจจัยที่ทำให้เกณฑ์การประเมินคุณภาพของการจัดการศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ให้มีความเที่ยงตรงมากที่สุด จึงมีการกำหนดเกณฑ์ที่มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติ ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและชุมชน เกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษานั้นมีทั้งเกณฑ์ประเมินคุณภาพภายในและเกณฑ์ประเมินคุณภาพภายนอก (กรมสามัญศึกษา, 2542 ช : 11) จากการพัฒนาเกณฑ์ดังกล่าวทำให้ การประกันคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษามีการปรับปรุงรูปแบบเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้กำหนดให้สถานศึกษาได้มีการประเมินรูปแบบการทำงานในหน่วยงานที่เรียกว่าการประเมินตนเอง (SSR) และเตรียมพร้อมเพื่อรับการประเมินจากองค์กรภายนอกตามที่กฎหมายได้กำหนดและเป็นรูปธรรม

3.2 เกี่ยวกับสภาพปัญหาที่พบและแนวทางแก้ไขในการดำเนินงานประกัน

คุณภาพการศึกษา ส่วนมากเห็นว่าปัญหาที่สำคัญคือ คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติให้ถูกต้องและมีแนวทางแก้ไขโดยการจัดการอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในงานที่รับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เพ็ชร ธรรมราช (2537 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า สภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3 มีปัญหาที่สำคัญได้แก่ ขาดแคลนบุคลากรและแหล่งวิทยากร ในการบริหารงานวิชาการและ ดำเนินการแก้ไขโดยการจัดการอบรมให้ความรู้ในงานที่ทำ

จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่า บุคลากรภายในโรงเรียนส่วนมากปฏิบัติหน้าที่การสอนหลายวิชาและยังต้องปฏิบัติหน้าที่พิเศษตามหมวดฝ่ายต่าง ๆ อีก ทำให้บุคลากรที่มีน้อยอยู่แล้วเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนครูต่อนักเรียน มีการระดมเพิ่มมากขึ้นอีก จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบเพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมยศ รัตนดา (2539 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า อุปสรรคในการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหาร สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ งานบุคลากร ซึ่งถ้าหากกำหนดนโยบายไม่มีความชัดเจน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ในงานที่ได้รับมอบหมายและขาดความสามารถในการปฏิบัติงานแล้วจะเป็นอุปสรรคในการบริหารงาน การประกันคุณภาพการศึกษาจะประสบผลสำเร็จบุคลากรต้องได้รับการ อบรมเพื่อให้มีความชัดเจนในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกรมสามัญศึกษา (2542 ก : บทนำ) ที่ว่า การดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อมุ่งสู่คุณภาพมาตรฐานที่กำหนด

นั้นโรงเรียนมีความจำเป็นที่ดังกระทรวงกำลังและบุคลากรที่มีความสามารถเพื่อนำไปสู่การ
 ทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนต่อไป

3.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพด้านอื่นๆ ที่พบ
 ได้แก่ ไม่เห็นด้วยกับการจ้างองค์กรภายนอกมาประเมินตรวจสอบการทำงานของบุคลากรทาง
 การศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาระดับชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรา
 49 ที่กำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็น
 องค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก

จากข้อค้นพบดังกล่าว อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรทางการศึกษาส่วนมากยังไม่ยอม
 รับการประเมินจากองค์กรภายนอกหรือรูปแบบของการประเมินยังไม่มีความชัดเจน และ
 มาตรฐานการประเมินจากองค์กรภายนอกเป็นการประเมินจากเอกสารมากกว่าที่จะเป็นการ
 ประเมินตามสภาพจริง ซึ่งอาจจะมีการสร้างเอกสารให้องค์กรภายนอกประเมินมากกว่าประเมิน
 จากการทำงานจริง ซึ่งไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6
 มาตรา 50 ที่กำหนดให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เป็น
 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาตลอดจนให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องจัดเตรียมข้อมูลตามคำร้องขอขององค์
 กรภายนอกที่ทำการประเมินคุณภาพของสถานศึกษานั้นๆ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปข้อคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อเสนอแนะความ
 ต้องการและแนวทางในการแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
 มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ให้มีประสิทธิภาพดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของ
 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ตามความ
 คิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู พบว่า ด้านการตรวจสอบและ ทบทวน
 คุณภาพของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ ผลจากการวิจัยนี้น่าจะเป็นประโยชน์
 สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษานำไปเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการ
 ประเมินภายในโดยการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม แต่งตั้งกรรมการประเมินภายในโรงเรียน
 เพื่อทำหน้าที่กำหนดแนวทาง ปฏิทินปฏิบัติงาน วิธีการประเมินและเกณฑ์การประเมินต่าง ๆ
 เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผล ปฏิบัติงานตามแผนงาน และวิเคราะห์ผลการประเมิน
 เพื่อทบทวนปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานให้มีความสมบูรณ์ สอดคล้องกับปัญหาและความ
 ต้องการและสอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในระดับกรมหรือระดับกระทรวง ทบทวน
 ผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมากเพื่อปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและ

ปรับปรุงการประชาสัมพันธ์เพื่อความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกันในรูปแบบต่าง ๆ ให้หลากหลาย

1.2. เมื่อพิจารณารายการที่โรงเรียนมีปัญหาและมีค่าเฉลี่ยสูงในแต่ละข้อในแต่ละด้าน มีประเด็นที่เสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ ดังนี้

1.2.1 จากผลการวิจัยด้านการศึกษาและการเตรียมการ พบว่ามีข้อที่ค่าเฉลี่ยของปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสูงกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่ คณะกรรมการและอนุกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานในชั้นการศึกษาและเตรียมการโดยทุกคนร่วมคิด ร่วมทำอย่างสม่ำเสมอ ผลจากการวิจัยนี้ น่าจะเป็นประโยชน์สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อนำไปเป็นข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการและอนุกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามีการปฏิบัติงานด้านการศึกษาและเตรียมการโดยร่วมคิด ร่วมทำอย่างสม่ำเสมอ เช่น ประชุม และนิเทศภายใน

1.2.2 จากผลการวิจัยด้านการวางแผนประกันคุณภาพการศึกษา พบว่ามีข้อที่ค่าเฉลี่ยของปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสูงกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ธรรมนูญสถานศึกษาและให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย ผลการวิจัยนี้ น่าจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนมัธยมศึกษาในการนำผลการวิจัยไปพิจารณาหาทางส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาการศึกษาด้วยวิธีการต่างๆ ที่เหมาะสม เช่น ควรจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ธรรมนูญสถานศึกษาเพื่อให้บุคลากรได้ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายด้วยไป

1.2.3 จากผลการวิจัยด้านการนำแผนประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ พบว่ามีข้อที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสูงกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่ โรงเรียนมีการนิเทศติดตาม กำกับและประเมินผล ทั้งระดับบุคคล กลุ่มงาน หมวดวิชา ฝ่าย จากผลการวิจัยนี้ น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับเพื่อที่จะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เช่น ควรให้มีกำหนดการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลทั้งในระดับบุคคล กลุ่มงาน หมวดวิชา และการจัดทำแบบติดตามการปฏิบัติงานปฏิบัติงานประจำปี

1.2.4 จากผลการวิจัยด้านการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา พบว่ามีข้อที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาการดำเนินงานสูงกว่าข้ออื่น ๆ ได้แก่ โรงเรียนมีการปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาให้มีความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน จากผลการวิจัยนี้ น่าจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกสังกัด เพื่อยังได้นำไปเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนในสังกัดต่อไป เช่น เกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษา มาตรฐานการปฏิบัติงาน รวมทั้งจัดระบบข้อมูลในแบบฐานข้อมูลและใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บประมวลผลและนำเสนอข้อมูล

1.2.5 จากผลการวิจัยด้านมาตรการเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก พบว่ามีข้อที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาการดำเนินงานสูงกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่ โรงเรียนนำคณะกรรมการบริหารโรงเรียนไปศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานและรอรับการประเมินจากองค์กรภายนอก จากผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาที่เตรียมรับการประเมินจะได้นำไปเป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการจัดเก็บเอกสารข้อมูลต่างๆ เพื่อรับการประเมินต่อไป เช่น การนำคณะกรรมการบริหารโรงเรียนไปศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานและรอรับการประเมินจากองค์กรภายนอก หรืออาจจะมีการจัดประชุมสัมมนาออกสถานที่ของคณะกรรมการโดยบุคลากรที่มีความเข้าใจเรื่องดังกล่าวอย่างชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามกรอบแนวคิดทั้ง 6 ด้าน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้นและกำหนดประเด็นตัวแปรที่ศึกษา เพิ่มขึ้น เช่น ระดับที่เปิดสอน ขนาดโรงเรียน พื้นที่ตั้งและชุมชนสังคม

2.2 ควรมีการวิจัยในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการดำเนินงาน ปัญหา สาเหตุ แนวทางการแก้ไขปัญหา และปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพของสถานศึกษา และด้านการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐาน เพื่อให้ข้อมูลในรายละเอียด โดยเฉพาะในโรงเรียนต้นแบบ หรือโรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่นในระดับต่าง ๆ

3. ควรมีการวิจัยในตัวเองเดียวกัน ในเขตพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ และหรือขยายพื้นที่เป็นระดับประถมศึกษา ระดับภาค และระดับประเทศต่อไป